ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1973

Vyhlásené: 01.10.1973 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

110

VYHLÁŠKA
Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky

z 31. augusta 1973,

ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Slovenský kras

Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi podľa § 10 ods. 2 a podľa § 11 zákona SNR č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody:

§ 1

(1) Územie vymedzené v I. časti prílohy, ktorá tvorí súčasť tejto vyhlášky, vyhlasuje sa za chránenú krajinnú oblasť „Slovenský kras“ (ďalej len „oblasť“). Rozprestiera sa na území okresov Rožňava a Košice-vidiek, v katastroch obcí: Gemerská Hôrka, Hucín, Gemerský Sad (Nováčany), Pašková, Plešivec, Ardovo, Dlhá Ves, Kečovo, Silica, Slavec (Vidová), Kunova Teplica, Silická Brezová, Štítnik, Rožňavské Bystré, Rakovnica, Kružná, Brzotín, Jovice, Krásnohorská Dlhá Lúka, Lipovník, Drnava, Hrušov, Silická Jablonica, Jablonov nad Turnou, Hrhov, Kováčová, Lúčka, Bôrka a Zádielske Dvorníky, Včeláre, Dvorníky, Zádiel, Hačava, Turnianske Podhradie (háj, Turna nad Bodvou), Nová Bodva (Hosťovce).

(2) Účelom vyhlásenia oblasti je ochrana a zveľaďovanie prírody a prírodných zdrojov, zabezpečovanie koordinácie jej hospodárskeho využívania v súlade s ochranou prírodného bohatstva a prírodných krás vzhľadom na ich všestranný kultúrny, vedecký, ekonomický a zdravotnícko-rekreačný význam.

(3) Ochrana prírodných hodnôt a zachovávanie stanovených podmienok ochrany oblasti je povinnosťou všetkých orgánov a organizácií, ktoré na jej území pôsobia, ako aj občanov, ktorí sa v oblasti zdržiavajú.

(4) Na území oblasti možno podľa § 6 ods. 3 a § 7 a 8 zákona SNR č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody vyhlásiť osobitnú ochranu jej zvlášť významných častí.

§ 2

(1) Rozsah a podmienky ochrany oblasti stanovujú najmä § 12 ods. 1 a § 13 zákona SNR č. 1/1955 Zb. SNR, ktoré upravujú všeobecné zákazy a obmedzenia. Vychádzajúc z týchto ustanovení zákona možno len po dohode s orgánmi štátnej ochrany prírody:

a) vykonávať geologický prieskum ložísk, vrátane technických prác;

b) dobývať ložiská nerastných surovín;

c) vykonávať hydrogeologický a inžiniersko-geologický prieskum;

d) vykonávať archeologické výkopy alebo iné výkopy spojené s prírodovedeckým výskumom;

e) zavádzať nepôvodné druhy rastlín a živočíchov do voľnej prírody len v prípade vykonávania výskumov v rámci experimentálnej činnosti, ktorých výsledky rozhodnú o ich prípadnom hospodárskom využití;

f) meniť hranice lesného a poľnohospodárskeho fondu, odnímať pozemky lesnému hospodárstvu a zalesňovať nelesné pozemky;

g) používať lesné a poľnohospodárske pozemky na iné účely;

h) mimo intravilánu obcí uskutočňovať stavby všetkého druhu (banské, priemyslové, inžinierske, poľnohospodárske, rekreačné, obytné garáže atď.);

ch) vykonávať také stavebné zásahy na doterajších stavbách, ktorými sa podstatne zmení architektonický charakter a vonkajší vzhľad stavieb a ich areálu;

i) mimo intravilánu obcí umiestňovať skládky a deponovať odpadky, s výnimkou miest, ktoré boli už skôr určené na tieto účely;

j) mimo intravilánu obcí umiestňovať informačné, reklamné a iné podobné zariadenia;

k) mimo intravilánu obcí odstraňovať a vypaľovať krovie, trávu a ostatné rastlinstvo;

l) hromadne používať pesticídy mimo lesných školiek a poľnohospodárskeho pôdneho fondu;

m) zachytávať pramene a vyvieračky pre vodárenské účely;

n) porušovať systém závrtov, dolín, priepastí a škrapov alebo podzemné krasové útvary, či už deštrukčnými prácami, alebo zavážaním zeminou, prípadne odpadkami.

(2) Rozsah vykonávania ostatných činností sa vymedzuje takto:

a) obhospodarovanie lesného fondu sa spravuje schválenými lesnými hospodárskymi plánmi, vypracovanými za súčinnosti orgánov štátnej ochrany prírody, zohľadňujúcimi spoločenské funkcie lesa, najmä vodohospodársku, pôdoochrannú a turisticko-rekreačnú;

b) rozvoj poľnohospodárskej výroby v oblasti a v jej ochrannom pásme sa uskutočňuje v záujme racionálneho využívania pôdneho fondu na základe komplexného plánu rozvoja poľnohospodárstva pre jednotlivé administratívno-správne celky, pričom treba zachovať prirodzený ráz krajiny. Pasenie sa postupne vylúči z tých priestorov, ktoré sú náchylné na eróziu;

c) pri všetkých zámeroch a zásahoch sa musí rešpektovať vodohospodársky význam a hydrologická osobitosť krasového územia. Z tohto dôvodu treba zamedziť rozširovaniu erózie vylúčením príčin jej vzniku a erózne plochy asanovať. Vodohospodárske stavby akéhokoľvek druhu (nádrže, úpravy tokov, vodohospodárske meliorácie a pod.) možno v oblasti realizovať len na základe príslušnej dokumentácie odsúhlasenej orgánmi štátnej ochrany prírody. Osobitnú starostlivosť treba venovať ochrane prameňov pitnej vody a vyvieračiek;

d) výstavba sa realizuje podľa schválených územných plánov so zreteľom na optimálne zachovanie neurbanizovaných priestorov prírodnej krajiny. Pri projektovaní a výstavbe treba prihliadať na charakter krajiny a na používaný materiál. Výstavba podnikových a súkromných chát, zriaďovanie táborísk, parkovísk a iných funkčných zariadení je dovolená len v priestoroch vymedzených orgánmi územného plánovania a štátnej ochrany prírody;

e) poľovníctvo a rybárstvo sa vykonáva podľa schválených plánov chovu a lovu zveri a rýb so zreteľom na zachovanie a zveľaďovanie prirodzených súborov spoločenstiev;

f) budovanie komunikácií sa vykonáva na základe schválených územných plánov. Rozširovanie a značkovanie turistických chodníkov a budovanie náučných trás sa uskutočňuje v súlade s koncepciou ochrany prírody v oblasti po vzájomnej dohode s orgánmi turistiky na Slovensku. Generálna projekcia lesnej dopravnej siete sa vypracúva za spolupráce orgánov ochrany prírody a schvaľuje sa za ich účasti pri záverečnom protokole k lesnému hospodárskemu plánu;

g) výskum a prieskum, ktorý sa dotýka prírodných pomerov oblasti, eviduje a koordinuje príslušný orgán ochrany prírody tak, aby nedochádzalo k časovým a miestnym stretom záujmov alebo k nežiadúcemu poškodzovaniu chránených prírodných hodnôt. Úprava sa netýka výskumov a prieskumov pre vyhotovenie územných plánov a plánov poľnohospodárskej a lesnej výroby;

h) príslušné poľnohospodárske orgány spolupracujú s orgánmi štátnej ochrany prírody pri projektovaní hospodársko-technických úprav pozemkov, dotýkajúcich sa stromov a krovitej vegetácie na území oblasti mimo lesa, ktoré sú predmetom záujmu štátnej ochrany prírody.

§ 3

(1) Územie vymedzené v II. časti prílohy tejto vyhlášky vyhlasuje sa za ochranné pásmo oblasti podľa § 11 zákona SNR č. 1/1955 Zb. SNR.

(2) V ochrannom pásme oblasti treba hospodársku a inú činnosť vykonávať tak, aby nedošlo k poškodzovaniu biologických a estetických hodnôt oblasti najmä znečisťovaním ovzdušia, vôd a pôdy.

(3) Výstavbu mimo intravilánu obcí, okrem prevádzkových stavieb lesného hospodárstva a poľnohospodárstva, možno v ochrannom pásme vykonávať len so súhlasom orgánov štátnej ochrany prírody.

(4) O ochrane stromov rastúcich mimo lesa platí i v ochrannom pásme ustanovenie § 2 ods. 2 písm. h) tejto vyhlášky.

(5) Pre výkon poľovníctva a rybárstva v ochrannom pásme platia podmienky uvedené v § 2 ods. 2 písm. e) tejto vyhlášky.

§ 4

(1) Vo veciach, ktoré sa dotýkajú oblasti, rozhodujú orgány štátnej správy, najmä územného plánovania, banské úrady, stavebné úrady, orgány ochrany ovzdušia, vodohospodárske, poľnohospodárske, poľovnícke, rybárske a dopravné orgány, ako aj orgány cestovného ruchu, telesnej výchovy a zdravotníctva s ohľadom na poslanie oblasti, a to v súčinnosti s príslušnými orgánmi štátnej ochrany prírody.

(2) Obdobne postupujú orgány a organizácie, ktoré v oblasti robia vlastné opatrenia na ochranu ovzdušia, vody, pôdy, vegetačného krytu, rýb, zveri a iných voľne žijúcich živočíchov.

§ 5

(1) O odlišnom spôsobe ochrany území, ktoré sú v oblasti a v jej ochrannom pásme, platia osobitné podmienky určené príslušnými orgánmi.

(2) Vyhlásením oblasti nie sú dotknuté záujmy ochrany štátu a ochrany štátnych hraníc.

(3) Vyhlásením oblasti nie sú dotknuté vlastnícke práva a iné majetkové vzťahy k nehnuteľnostiam, ktoré sú na území oblasti.

§ 6

(1) Štátnu ochranu prírody, na území oblasti a ochranného pásma v zmysle tejto vyhlášky vykonáva v rámci svojej pôsobnosti Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave. Starostlivosť o jaskyne a krasové javy zabezpečuje Správa slovenských jaskýň v Liptovskom Mikuláši.

(2) Pri ochrane prírody a prírodného prostredia oblasti a jej ochranného pásma sa aktívne podieľajú národné výbory pôsobiace na ich území.

(3) Orgány a organizácie, ktoré využívajú územie oblasti a jej ochranného pásma, zabezpečujú v rámci svojej pôsobnosti finančné a materiálové prostriedky na ochranu, rozvoj a zveľaďovanie oblasti, pokiaľ potreba týchto prostriedkov vyplýva z užívania častí oblastí v rámci činnosti, ktorou sú poverené.

§ 7

Mapy, v ktorých je zakreslené územie oblasti a jej ochranného pásma, sú uložené na Slovenskom ústave pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave, v Múzeu Slovenského krasu v Liptovskom Mikuláši, na Východoslovenskom krajskom národnom výbore v Košiciach, na okresných národných výboroch v Rožňave a Košice-vidiek.

§ 8

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Minister:

Válek v. r.

**Príloha vyhlášky č. 110
1973 Zb.**

Vymedzenie územia chránenej krajinnej oblasti Slovenský kras a jej ochranného pásma

Chránená krajinná oblasť sa rozprestiera na území Slovenskej socialistickej republiky vo Východoslovenskom kraji a zaberá jednotlivé planiny Slovenského krasu: Jasovskú, Horný a Dolný vrch, Silickú, Plešivskú a Koniar.

Územie chránenej krajinnej oblasti a ochranného pásma je vyznačené na odtlačkoch Základnej mapy ČSSR v mierke 1:50 000 na týchto mapových listoch:

37 - 23 Medzev
37 - 32 Rožňava
37 - 34 Domica
37 - 41 Turnianske Podhradie

I. Vymedzenie oblasti

Na planine Koniar hranica prebieha od železničnej stanice Gemerská Hôrka okrajom lesa na sever až k poľnej ceste, ktorou pokračuje severozápadným smerom cez les. Vyústením z lesa sleduje jeho obrys až k hájovni Drieňová studňa, pokračuje ďalej poľnou cestou na severovýchod cez les, naľavo míňa kótu 411, potom sa po obryse lesa stáča na východ, juhovýchod a po okraji lesa popri obci Pašková pokračuje po úpätí kóty 430 Hrad - východný okraj štátnej prírodnej rezervácie Pod strážnym hrebeňom - k východiskovému bodu železničná stanica Gemerská Hôrka. Hranica na Plešivskej planine vychádza od vyvieračky Vidová, sleduje juhozápadný smer okrajom lesa, otáča na sa západ a potom na sever sledujúc okraj lesa, pokračuje pätou bezlesného úbočia východne od obce Pašková a Kunova Teplica a zahrňuje do oblasti Novohámovskú vyvieračku a severnejšie vyvieračku Kunova Teplica a pokračuje severným smerom až ku kóte 435. Tu sa otáča na východ, sleduje kľukatý okraj lesa v Šinarovej doline až k potoku Bystrá západne od obce Rakovnica. Obec obchádza, križuje lesnú cestu, ktorá vedie na kótu 528, prechádza potok na lesnú cestu Rakovnica - Kružná západne od kóty 528 Roveň, pri prameni potoka - zdroja pre Blatný rybník - prechádza okrajom lesa. Ďalej pretína poľnú cestu, ktorá vychádza na juhozápad z obce Kružná, na jej priesečníku s potokom a pokračuje južným smerom okrajom lesa a úpätím planiny až k východiskovému bodu vyvieračka Vidová.

Hranica východnej časti oblasti vychádza z kóty 401 Líščia diera na štátnej hranici. Sleduje hranicu medzi Stredoslovenským a Východoslovenským krajom severozápadným smerom na kótu 381 Pereš. Odtiaľ pokračuje tým istým smerom po hranici lesa až k priesečníku katastra s poľnou cestou na kótu 344 na štátnej ceste Domica - Dlhá Ves. Sleduje cestu na severozápad až k prípojke poľnej cesty, od ktorej pred jej ukončením otáča sa na západ a kľukatým obrysom lesa prebieha pod kótou 417 Vysoká a zahrňuje do oblasti Ardovskú jaskyňu, odkiaľ po kľukatom okraji lesa dostáva sa až k východnému okraju mesta Plešivec a zahrňuje Hámorskú jaskyňu do oblasti. Z Plešivca sleduje okraj lesa severovýchodným smerom. Pod Gombaseckou jaskyňou sa otáča na sever a vedie po okraji lesa k Brzotínskemu rybníku a pokračuje ďalej na východ južne od Krásnohorskej Dlhej Lúky a zahrňuje opustený kameňolom do oblasti. Potom prechádza okrajom lesa na východ k potoku Čremošná a pokračuje cestou na severovýchod k obci Lipovník. Obchádza ju na južnom a východnom okraji a dostáva sa na štátnu cestu, ktorú sleduje severozápadným smerom, a opäť sa napojuje na potok Čremošná, sleduje ho až k mostu na ceste Drnava-Lipovník. Odtiaľto pokračuje okrajom lesa na východ, pretína Hrušovskú dolinu, dostáva sa k Vrbovému potoku, sleduje Vodnú dolinu v obryse lesa a otáča sa na sever, odkiaľ pokračuje podľa potoka Čremošná. Pri kóte 425 prechádza na juh na okraj lesa, míňa na západe obec Kováčovú a kľukatým okrajom lesa dostáva sa popri potoku l ceste do obce Lúčka. Sleduje cestu na východ ku

kóte 514, odkiaľ prechádza juhovýchodným smerom na okraj lesa, tu sa ohýba na sever a údolím potoka dostáva sa k okraju lesa severne od cesty Bôrka-Baksova dolina. Z Bôrky postupuje údolím potoka Čremošná na sever lesnou cestou na kótu 1028 cez pramenisko potoka Blatný. Túto kótu opúšťa východným smerom Gerušovou stráňou po okresnej hranici až k jej záhybu na juh. Z tohto oblúka pokračuje lesnou cestou na východ až k obci Hačava, ktorú obchádza okrajom lesa. Cez Hájsky potok dostáva sa oblúkom k okraju lesa a ďalej na sever na kótu 902, potom prechádza po okraji lesa oblúkom a dolinou severovýchodným smerom prechádza kótou 591, kde sa ohýba na východ a po lesnej ceste nadväzuje na dolinu Šugovského potoka až ku kóte 325. Z nej pokračuje okrajom lesa na východ, zahrňuje do oblasti priestor Jasovský podzámok, Jasovskú jaskyňu a pri odklone poľnej cesty od Bodvy na západ ju sleduje až po rázcestie. Ďalej pokračuje juhozápadným smerom až k potoku Drienovec a pred jeho vstupom do lesa ohýba sa kľukato na západ a približuje sa k severnému okraju obce Háj, kde sa ohýba po okraji lesa na juhovýchod, pokračuje oblúkom úpätím hradného kopca Turna, dostáva sa poľnou cestou až k obci Zádiel, prebieha jej severným okrajom a okrajom lesa pokračuje na západ severne od kóty 267 až na priesečník okresnej hranice s poľnou cestou. Ďalej sleduje hranicu okresu na juh oblúkom okolo kóty 334 Hradište a po severnom okraji železničného telesa pokračuje ponad obec Hrhov až k západnému okraju honu Zakázané, odkiaľ pokračuje okrajom lesa na západ. Západne od kóty 327 sa pripája k ceste, prechádza kótou 466 na štátnej ceste do obce Lipovník. Potom sleduje okraj lesa západným smerom. Pod kótou 517 sa otáča na juh po hranici lesa. Nad obcou Silická Jablonica sa oblúkovite otáča na kótu 459 Vysoká. Odtiaľ smeruje okrajom lesa k Bazinovskému potoku, prechádza na západnom okraji obce Silická Jablonica, ďalej cez poľnú cestu k Sokoliemu potoku, pokračuje na východ okrajom lesa na kótu 225, prechádza nezalesneným prameniskom prítokov Turny a smeruje na východ okrajom lesa od obce Včeláre. Odtiaľto prechádza po štátnej hranici západným smerom až k východiskovému bodu na kótu 401Líščia diera.

II. Vymedzenie ochranného pásma oblasti

Hranica ochranného pásma oblasti vychádza z kóty 401 Líščia diera na čs. štátnej hranici južne od Domice. Prechádza po hranici medzi Stredoslovenským a Východoslovenským krajom smerom na západ až k železničnej trati medzi Gemerskou Panicou a Čoltovom. Od jej priesečníka ide popri trati k obci Bohúňovo a potom okrajom lesa na západný okraj obce Gemerská Hôrka. Odtiaľ sleduje štátnu cestu od obce Hucín, Gemerské Teplice až po Jelšavu. Z Jelšavy vychádza severovýchodne na potok Jordán, pokračuje lesnou cestou na severovýchod k prameňom Jordána, ďalej pokračuje na severovýchod k prameňom prítokov potoka Štítnik, potom na obec Ochtinú, Roštát, Štítnik, Honce, Rožňavské Bystré, Rakovnica, odtiaľ popri Honskom potoku na Brzotín, štátnou cestou dostáva sa na kóty 275 a 372 na ceste do Krásnohorského Podhradia. Obchádza obec, ide západným úpätím hradného kopca Krásna Hôrka a kóty 500 Ždiar až ku kóte 522 a 626 na ceste do obce Pača. Ďalej pokračuje na východ na kótu 966 Čipkov vrch a 1225 Pipitka, 1103 Saskút, 1186 Osadník. Odtiaľto smeruje na severovýchod k prameňu rieky Bodvy a dolinou Čierna Moldava k štátnej ceste Štós-Medzev. Cestu sleduje až do Jasova a Moldavy nad Bodvou. Tu sa hranica ochranného pásma stáča na západ a prebieha popri štátnej ceste na obec Drienovec a Turnianske Podhradie. Odtiaľto sleduje štátnu cestu juhozápadným smerom Turnianske Podhradie - Hosťovce nad Bodvou k čs.-maď. hranici. Po štátnej hranici pokračuje západným smerom do východiskového bodu na kótu 401 Líščia diera južne od Domice.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.